

MATTHAEUS

κατὰ Ματθαῖον vel: ev. sec. Mt (quod connotat quattuor form-
 as ev.) vel hell. loco simplicis gen.: ev. Matthaei 99.
 βίβλος ἢ liber (βύβλος papyrus planta). γένεσις⁴ origo, ortus, 1
 generatio. Ἰησοῦς Iesus = « Jahveh salus est ». Χριστός (χρῖω
 ungo) Unctus = Messias. υἱός filius. ἢ ἐγέννησεν γεννάω genuit. 2
 τὸν art. hic et in sqq stat ad indicandum acc. in nominibus non
 declinatis. ἀδελφός frater. ἢ βασιλεύς⁴ rex. ἢ τοῦ uxor ἢ ἐπι c. 6
 gen. tempore alcs. (solum hic in N. T.). μετα-οικεσία trans-migra-
 tio, domicili (οἶκος) mutatio (μετα- transitum indicat ab uno statu
 ad alterum). Βαβυλῶν -ῶνος gen. directionis: in B. ἢ μετά c. 12
 acc. post. ἢ ἀνὴρ ἀνδρός -ί -α vir, coniux. ἐγεννήθη γεννάω
 genitus est, natus est. λεγόμενος ptc pass. λέγω dico: qui vocatur. 16
 ἢ πᾶς πᾶσα πᾶν omnis. οὖν igitur. γενεά generatio. ἕως c. 17
 gen. usque ad. δεκα-τέσσαρες = 14 (= 2 × 7). ἢ γένεσις v. 1. 18
 οὕτως sic. ἦν εἰμι erat. μνηστευθεῖσθαι ptc aor. pass. μνηστεύω
 alqm mihi uxorem posco, alqm alci uxorem do, despondeo; pass.
 sponsa fio; gen. absolutus = latine abl. abs.: cum sponsa facta
 esset. μήτηρ -τρὸς -τρί -τέρα mater. πρὶν ἢ c. acc. c. inf. ante-
 quam (ἢ = quam, abundat, provenit ex subiacente idea πρότερον
 ἢ prius quam). συν-ελθεῖν inf. aor.². -έρχομαι con-venio (scil con-
 iugaliter). αὐτοῦς acc. sicut semper subiectum infinitivi. εὐρέθη
 εὐρίσκω inventa est; pass. « inveniri » hebr. saepe sensu debiliori
 adhibetur, fere = fieri, esse, *se trouver, sich befinden*. γαστήρ -τρὸς
 -τρί venter, uterus. ἔχουσα ἔχω habens fem. πνεῦμα⁵ (πνέω spiro)
 sine art. quia nomen proprium. ἅγιος sanctus. ἢ ἀνὴρ v. 16. 19
 δικαίος iustus, observans legis. ὢν εἰμι ptc: cum esset. μὴ loco
 οὐ in NT semper, ubi alius modus quam indicativus negatur 307.
 θέλων -ω volens. δειγματίσαι inf. aor. -τίζω facio alqm δεῖγμα
 = exemplum propalando facta eius, defero ad tribunal. ἐβουλήθη
 aor. dep. βούλομαι volo; aor. ingress. (185): decerno; frt solum-
 modo: cogito de, *penser à, daran denken*, ingress.: *auf den Gedanken*
kommen. λάθρα adv. clam, occulte. ἀπο-λύσαι inf. aor. -λύω ab-
 solvo, di-mitto (uxorem). ταῦτα (οὗτος) haec neutr. pl. ἢ ἐν-
 θυμηθέντος ptc aor. dep. ἐν-θυμέομαι in animo (θυμός) verso,
 perpendo; gen. abs.; aor. hic mirum est, cum status mentis ut-
 pote actio durans ptc praesens requireret; frt ingress.: cum in
 animo iam statuisset (cf ἐβουλήθη). ἰδοὺ ecce. ἄγγελος (ἀγγέλλω
 nuntio) angelus, nuntius. Κύριος Dominus, sine art. semper Jah-
 veh. δυναρ τό in NT solum in formula κατ' ὄναρ in somnio;
 alias ἐν-ὕπνιον. ἐ-φάνη aor.² pass. φαίνομαι appareo. λέγων -ω
 dicens. υἱός nomin. loco vocativi 23. μὴ c. conī. prohibet actio-
 nem fut. 132. φοβηθῆς conī. aor. dep. φοβέομαι timeo. παρα-

- λαβῆν inf. aor.² λαμβάνω accipio (scl uxorem in domum meam); secundum Chrysost.: (iam acceptam) retineo, id quod hoc verbum imprimis in aor. vix ac ne vix quidem significare potest. γυνή γυναικῶς ἢ mulier, uxor, sed hebr. iam de sponsa dicitur. γάρ enim. γεννηθῆν ptc aor. pass. v. 12. || τέξεται fut. med. τίκτω pario. καλέσεις καλέω vocabaris; fut. frt iniunctivum = imptv. ὄνομα⁶ nomen (καλ. τὸ ὄν. phrasis hebr.). σώσει salvabit σῶζω (ex σωτῆω) reddo sōs incolumem, servo. λαός populus. ἀμαρτία peccatum. || τοῦτο (οὗτος) hoc. ὅλος totus, omnis. γέγονεν p² γί(γ)νομαι fio. ἴνα c. coni. ut finale. πληρωθῆ coni. aor. pass. πληρῶω reddo πλήρης, impleo. βῆθῆν λέγω dictum, ὥπὸ c. gen. ab (apud pass.). διὰ c. gen. per. προ-φήτης² propheta, is qui πρό ante (faciem alterius, personam eius gerens) φησὶ loquitur. λέγον-τος ptc. || παρθένος ἢ virgo. γαστήρ v. 18. ἔξει ἔχω habebit. 24 τέξεται v. 21. καλέσουσιν καλέω vocabunt. || μεθ-επιμνησόμενον ptc pass. -εῶω transferens (μετα- ab una lingua in alteram) interpretor (ἐρμηνεύω). ἐστίν hic = significat (quae vox in lingua hebr. non habet equivalens). μεθ² = μετὰ c. gen. cum. || ἐγερ-θείς expergefactus ἐγείρω excito, surgere facio. ὕπνος somnus. ἐποίησεν ποιῶ fecit. ὡς sicut. προσ-έ-ταξεν aor. προσ-τίττω im-pono, praecipio: praecerat (sola anterioritas in praeterito non sufficit, ut graece adhibeatur plqpf 214). παρ-έ-λαβεν ac-cepit² 25 v. 20. || ἐ-γίνωσκεν cognoscebat (semite de actu coniugali), imptv durativis; si per ἕως finis actionis indicaretur, expectaveris potius aor. (complexivum). ἕως c. gen. usque ad; ἕως οὗ = ἕως τοῦ χρόνου ᾧ cum attractione relativi (70): donec, quod minime excludit continuationem actionis ultra tempus indicatum; auctor effert limitem quia de hoc tantum spatio eius interest ad inculcandam conceptionem virginalem. ἔτεκεν τίκτω peperit². ἐ-κά-λεσεν vocavit v. 21.
- 2 γεννηθῆντος ptc aor. pass. γεννάω gigno; pass. nascor; gen. abs.: cum natus esset. ἡμέρα dies. βασιλεύς⁶ rex. ἰδοὺ ecce. μάγος vox persica: magus = sapiens, astrologiae peritus. ἀνα-τολή (-τέλλω orior) ortus (solis), oriens; plur. frt quia sol alias aliunde oritur. παρ-ε-γένοντο aor.² -γίνομαι praesens fio, ad- 2 venio. λέγοντες dicentes. || ποῦ ubi? τεχθείς ptc aor. pass. τίκτω pario. εἶδομεν ὁράω vidimus². γάρ enim. ἀστήρ ἀστέρως ὁ stel- 3 λα. ἠλθόμεν ἔρχομαι venimus². προσ-κυνῆσαι inf. aor. -νέω pro- 3 stratus veneror; (inf. finalis loco ptc fut. 207). || ἀκούσας ptc aor. ἀκούω (τινός) audio (alqm). ἐ-παράχθη ταράσσω turbatus est. πᾶς πᾶσα πᾶν totus (quavis sine art. 143) μετ² = μετὰ c. gen. 4 cum. || συν-αγαγῶν ptc aor.² -άγω con-grego. πάντες (πᾶς) c. art. omnes. ἀρχ-ιερέως⁶ princeps sacerdotum; plur.: etiam membra familiarum ex quibus summi sacerdotes oriundi erant cf Act 4, 6. γραμματεῶς⁶ (γράφω scribo) scriba. λαός populus. ἐ-κυν- 5 θάνετο πυνθάνομαι sciscitabatur, interrogabat; imptv iteratio- nis (sed cf 202). παρὰ c. gen. ab (apud personas). ποῦ v. 2. γεν- 5 νᾶται -άω nascitur v. 1. || εἶπαν (loco -ον 333) λέγω dixerunt².

- οὕτως ita. γέ-γραπται pf pass. γράφω scribo. διὰ c. gen. per. προ-φήτης² propheta v. 1, 22. || γῆ terra. οὐδαμῶς nequaquam. 6 ἐλάχιστος minimus. ἡγεμῶν -όνος ὁ dux, princeps; de oppido principaliore. ἐξ-ελεύσεται -έρχομαι e-gredietur, ex-ibit. ἡγοῦμε- 7 νος ptc ἡγέομαι duco. ὅσ-τις talis qui 163. ποιμαίνω ποιμαίνο pascet. || τότε tunc (praedilecta vox Mt in transitione ad novum 7 alqd; nonagies; probabiliter influxus aram.): λάθρα adv. clam. καλέσας ptc aor. -έω voco. ἠκριβῶσεν ἀκριβῶω diligenter (ἀκρι- 8 βής) investigavit. παρὰ v. 4. χρόνος tempus. φαινομένου ptc med. φαίνω in lucem profero, ostendo; med. luceo, appareo; ptc praes. cui subest imptv 204s: tempus quo coeperat (214) lucere. ἀστήρ v. 2. || πέμψας ptc aor. πέμπω mitto. εἶπεν dixit² v. 5. 8 πορευθέντες profecti -εῶομαι vado, eo. ἐξ-ετάσαστε imptv aor. -ετάξω ex-ploro, investigo. ἀκριβῶς (-βής⁶) adv. accurate, dili- 9 genter cf v. 7. περί c. gen. circa. παιδίον (deminutivum ad παις) puer(ulus). ἐπ-άν (= ἐπει ἄν) c. coni. quando, cum (de re fut. 232). εὔρητε coni. aor.² εὐρίσκω invenio. ἀπ-αγγέλιατε imptv aor. -αγγ- 10 γέλλω nuntio. ὅπως c. coni. = ut fin. κἀγὼ = καὶ ἐγὼ et ego. ἐλ- 11 θῶν ptc aor.² ἔρχομαι venio. || προσ-κυνῆσαι coni. aor. v. 2. 9 ἀκούσαντες v. 3. ἐ-πορεύθησαν v. 8 profecti sunt. ἰδοὺ ecce. εἶδον v. 2; hic: viderant 214. ἀνα-τολή v. 1. προ-ῆγεν imptv -άγω pro- 12 ducere; intr. prae-cedo. εἰς donec. ἐ-στάθη aor. pass. (loco ἐ-στην 173. 175) ἵσταμαι me sisto, hic: con-sisto = progredi desino, s'ar- 13 veller. ἐπ-άνω c. gen. (loco ἐπί 59) supra. οὐ ubi. ἦν εἶμι erat. 10 παιδίον v. 8. || ἰδόντες ptc aor.² ὁράω video. ἐ-χάρησαν aor.² 10 χάρω gaudeo; gavisus sunt. χάρα gaudium. μέγας μεγάλη ma- 11 gnus. σφόδρα adv. valde. || οἰκία domus. μετὰ v. 3. μήτηρ -τρὸς 11 -τέρι -τέρα ἢ mater. πεσόντες ptc aor.² πίπτω cado. προσ-ε-κύνησαν 12 aor. v. 2. ἀν-οἴξαντες ptc aor. -οίγνυμι aperio. θησαυρός thesau- 13 rus. προσ-ἠγγεγκαν (loco -κον 333) -φέρω ob-tulerunt². δῶρον do- 14 num. χρυσός aurum. λίβανος thus. σμύρνα μυρρη. || χρηματι- 14 σθέντες (divinitus) edocti -τίζω negotium (χρημα) perago, (ut magistratus) respondeo, dein de responso oraculi; pass. divinum 15 responsum (vel monitum) accipio. ἔναρ τό somnium v. 1, 20. ἀνα-κάμψαι inf. aor. -κάμπτω re-lecto; intr. re-vertor. ἄλλος 15 alius. ὁδός ἡ via. ἀν-ε-χώρησαν ἀνα-χωρέω re-cesserunt. χώρα 16 terra, regio. || ἀνα-χωρησάντων ptc aor. gen. abs.: cum recessis- 13 sent. ἰδοὺ ecce. ἄγγελος angelus. κύριος Dominus; sine. art. Ιαη- 14 θε. φαίνεται v. 7. κατ' ἔναρ v. 1, 20. ἐγερθείς aor. ptc pass. 15 ἐγείρω excito, surgere facio; pass. surgo. παρὰ-λαβε imptv aor.² -λαμβάνω sumo ad me vel mecum. παιδίον v. 8. μητέρα v. 8. φύγε -γω fuge! ἴσθι imptv εἶμι sum, hebr. etiam: maneo. ἐπεὶ 14 ibi. ἕως ἄν c. coni. donec (de actione fut. 232). εἶπω coni. aor. λέγω dico. μέλλαι c. inf. in eo est ut. ζητεῖν inf. -τέω quaero; 15 quaesiturus est. ἀπ-ολέσαι inf. aor. -όλλυμι perdo, pessumdo; τοῦ 14 ἄ. (scl χάρυν) inf. finalis: perdeni causa = ut perdat. || ὁ δὲ ar- 15 ticulus cum vi pronominis: hic autem. παρ-έ-λαβεν ac-cepit² v. 13. 15 νύξ νυκτός ἢ nox; gen. temporis: nocte. ἀν-ε-χώρησεν v. 12. || ἦν 15

- 36 νόσω; pass. innotesco; ideo c. dat. cf ὄφθη v. 34. κλάσεις⁴ frac-
 37 ctio. || λαλοῦντων ptc gen. abs. ἔ-στη ἵσταμαι stetit². || πτοηθέν-
 38 τες πτοῦο exterriti. ἐμ-φοβος v. 5. ἐ-δόκουν δοκέω existimabant.
 38 θεωρεῖν videre. || τε-παραγμένοι ptc pf pass. ταράσσω perturbo.
 δια-λογισμὸς deliberatio, dubitatio. ἀνα-βαίνουσιν a-ascendant;
 39 hebr. || ἴδτε imptv aor² ὁράω. πούς ποδός ὁ pes. ψηλαφήσατε
 imptv aor. -φάω palpo, *lâtonner*, palpans contracto, *betasten, lâter*.
 ἴδετε hīc = intelligite. σάρξ -κός ἡ caro. ὀστέον os (ossa). θεω-
 40 ρεῖτε videtis. ἔχοντα habentem. || εἰπών ptc aor² λέγω. ἔ-δείξεν
 41 δείκνυμι monstravit. || ἔτι adhuc. ἀ-πιστοῦντων ptc v. 11; gen.
 40 abs. (loco ptc coluncti 35). ἀπὸ τῆς χαρᾶς prae gaudio. θαυμα-
 41 ζόντων ptc -άζω miror. ἔχετε habetisne. βρώσιμος (βιβρώσσω)
 42 aptus ad vescendum, esculentus. ἐνθάδε hīc. || ἐπ-ἐ-δωκαν (loco
 43 -ἐ-δοσαν 332) porrexerunt v. 30. ἰχθύς -ός ὁ piscis. ὀπτός (ὀπ-
 43 τάω asso) assus, tostus. μέρος² pars. || λαβών v. 30. ἔ-φαγεν ἐσθίω
 44 com-ēdit². || οὗτοι οἱ λόγοι μου = hoc sibi volebant (significa-
 44 bant) sermones mei. ὦν ptc εἰμι. δεῖ oportet. πληρωθῆναι inf.
 45 aor. pass. πληρῶω impleo. γε-γραμμένα ptc pf pass. γράφω scri-
 45 bo. || δι-ήν-οιξεν aor. v. 32. νοῦς νοός mens, intellectus. συν-τένας
 46 inf. -ίημι (com-mitto ideas) intellego; τοῦ apud inf.: fin. vel con-
 46 sec. 269. 245. || ὅτι = «:»: γέ-γραπται pf pass. παθεῖν v. 26.
 47 ἀνα-στῆναι v. 7. || κηρυχθῆναι inf. aor. pass. κηρῶσω annuntio,
 47 praedico. ἐπὶ τῷ ὀνόματι indicat fundamentum (ἐπὶ) auctoritatis
 48 et efficaciae. μετά-νοια mentis mutatio, paenitentia. ἀφ-εσις⁴
 48 (-ίημι) re-missio. ἔθνος² populus, gens, natio. ἀρξάμενοι ptc aor.
 49 ἀρχομαι incipio. || ἀρτῆς -υρός testis. || ἀπο-στέλλω e-mitto
 49 (praes. de fut. prox.). ἐπ-αγγελία promissio = promissum (Spi-
 49 ritus S.). καθίσαιτε imptv aor. καθίζω facio sedere; intr. con-
 49 sideo et sedeo, maneo. ἕως οὗ v. 22, 16 donec; hīc cum fut. (loco
 50 coni. aor. 237). ἐν-δύσεσθε fut. med. -δύω induo aliquid; med. me
 50 induo, induo aliquid. ὕψος² altitudo. || ἐξ-ἤγαγεν e-duxit². ἕως usque
 50 ad; pleon² apud πρός. ἐπ-άρσας ptc aor. -αίρω tollo, elevo. εὐλό-
 51 γησεν v. 30. || ἐ-γένετο ἐν τῷ v. 4. δι-ἐ-στη δι-ίσταμαι dis-cessit².
 52 ἀν-ε-φέρετο sursum ferebatur. || προσ-κυνήσαντες ptc aor. -νέω
 52 prostratus veneror. ὑπ-ἐ-στραψαν aor. v. 9. διὰ παντός (scilicet χρο-
 52 ου) semper. αἰνοῦντες -νέω laudantes. εὐ-λογοῦντες laudibus
 52 celebrantes et gratias agentes.

IOANNES

ἀρχῆ initium; ab ἐν ἀρχῇ incipit etiam liber Gen; allusio 1
 volita; ergo: quando initium sumpsit mundus. ἦν εἰμι erat, exi-
 stebat; impf durationis; duratio in existantia; quadruplici ἦν op-
 ponitur ἐ-γένετο v. 3. λόγος verbum, hīc personale. πρὸς c. acc.
 hell² significat apud (= παρὰ c. dat.); pt tamen etiam indicare
 relationem ad 74 s. θεός sine art. est praedicatum, naturam di-
 3 vinam praedicans de Verbo 128. || δι' = διὰ c. gen. per: de causa
 3 instrum. (sed etiam de causa principali cf R 11,36) 82 s. ἐ-γένετο
 aor² γίνομαι fio. χωρίς c. gen. separatim ab, sine. οὐδὲ ἐν ne
 unum quidem = οὐδέν. γέ-γονεν pf² γίνομαι; ὁ γέγονεν frt tra-
 4 hendum ad 4a? || ζώῃ vita. φῶς φωτός τό lux. || σκοτία tenebrae
 5 (= homines in ignorantia voluntaria Dei). φαίνει -νω intr. lucet.
 κατ-ἐ-λάβεν aor² κατα-λαμβάνω com-prehendo, de-prendo; etiam
 cohibeo, impedio, supprimo. || ἐ-γένετο hīc: ex-stitit, fuit (γίνομαι 6
 6 subintrat pro formis deficientibus verbi εἰμι). ἀπ-ε-σταλμένος ptc
 pf pass. ἀπο-στέλλω (e-)mitto. παρὰ c. gen. vel hell. loco ὑπὸ 63
 vel cl. «ex parte alcs». || ἦλθεν ἐρχομαι venī². εἰς μαρτυρίαν in 7
 7 testimonium, testandi causa. || μαρτυρήσῃ coni. aor. -ρέω testis 8
 8 sum, testimonium perhibeo. πιστεῦσατε coni. aor. -εἶω credo;
 8 aor. ingress.: fidem amplector 185 s. || ἦν vel = «existebat» (si-
 9 cut v. 1) cum subiecto τό φῶς; vel = «erat» cum subī. Verbum,
 ita ut τό φῶς sit praedicatum, vel τό φῶς est subiectum et praed-
 9 icatum est ἦν... ἐρχόμενον: erat veniens, constr. periphr. ? 255.
 ἀληθινός verus, veri nominis. φωτίζει -ίζω illuminat. ἐρχόμενον
 ptc ἐρχομαι venio: vel se refert ad ἀνθρώπον (frt sub influxu
 formulae rabbinicae: genus humanum = omnes qui veniunt in
 mundum ?) vel se refert ad φῶς; interpretatio praefera vide-
 10 tur esse: (Verbum) erat lux vera quae illuminat omnem homi-
 10 nem, veniens (attributum ad φῶς) in mundum (i. e. et venie-
 10 bat in m.). κόσμος inmundus, genus humanum. || ἐ-γένετο factus
 10 (fu)erat 214. ἐ-γνώ-γινώσσω cog-novit²; sem. = agnovit servitio
 11 et cultu. || ἴδιος proprius (hell. suus); τὰ ἴδια populus electus. 11
 11 παρ-ἐ-λάβον re-ceperunt² παρὰ-λαμβάνω ad-sumo, ac-cepto, ad-
 11 mitto. || ὅσοι quoquot nom. pendens 74. 19. ἐ-λάβον re-ceperunt². 12
 12 ἐ-δωκεν δίδωμι dedit². ἐξ-ουσία (ἐξ-εστιν liberum est, licet) inf.
 12 testas; «dare pot.» frt = «dare» cf Apc 13, 5-7. γενέσθαι pos-
 13 aor² v. 3. πιστεύουσιν credentibus. || αἷμα² sanguis; pl.: viri scilicet
 13 et mulieris. οὐδὲ neque. θῆλημα² voluntas; hīc fere: desiderium.
 13 πρὸς σαρκὸς ἡ caro. ἐ-γεννήθησαν γεννῶο geniti (nati) sunt; i. v.
 13 ἡ δὲ... ἐ-γεννήθη intellegit v. 13 de origine aeterna Verbi
 13 simul de origine temporali virginea Christi). || σὰρξ ex usu 14
 14 = homo. ἐ-σκηνώσεν habitavit σκηνώο tabernaculum figo.

- Hanc vocem Io adhibet alias de sola commoratione Dei; cf Ex 40, 34. ἐ-θεασάμεθα aor. θεάομαι video. μονο-γενής⁵ uni-genitus. ὡς sicut comparative; vel causaliter = « utpote ». παρά com. gen. ab (apud personas) indicat fontem unde est Verbum et gloria eius. πλήρης⁶ hell. indeclinabile, pt esse nom. (ad ὁ λόγος) vel acc. (ad δόξαν) vel potius gen. (ad μονογ.). χάρις -ιτος ἡ gratia, favor, benignitas Dei. ἀληθεῖα veritas, hic illa Dei revelatio quam Christus nobiscum communicavit verbis, opere, vitā; phrasis: χάρις κ. ἀλ. admonet de hebr. *hesed w' 'emet*, quae phrasis Deo solet applicari et intellegi de Eius benigna erga promissiones suas fidelitate. || μαρτυρεῖ praes. connotat indefectibilem validitatem huius testimonii, sicut et pf quod sequitur. κέ-κραγεν pf² κράζω clamo; pf iam cl. sensu praesentis adhibetur. οὗτος ἦ; hic erat de quo dixi = hunc intellexi cum dicerem. εἶπον λέγω dixi². ὁπίσω μου post me (de tempore). ἐρχόμενος v. 9. ἔμ-προσθεν μου ante me (de dignitate). γέ-γονεν v. 3: a primo instanti existentiae Eius creatae dignitate me superavit. πρώτος loco πρό-τερος 114. μου gen. compar.: quia prior me erat: de prae-estentia. || πλήρωμα⁶ plenitudo. ἐ-λάβομεν λαμβάνω ac-cepimus². καί et quidem. ἀντὶ c. gen. « pro » in compensatione; in substitutione: loco alterius recedentis; in serie et successione; ita frt hic: gratiam gratiae succedentem. || ὅτι frt solam alteram partem (ἐγένετο) spectat: sem. coord¹⁰ loco subord¹¹: nam com (advers.) lex ... data sit, gratia ... facta est. ἐ-δόθη δίδωμι data est. || 18 ἐώρακεν pf ὁράω video. πῶποτε umquam. μονογενής v. 14. ὦν ptc εἶμι; frt atemporaliter: de praesentia quae Eum spectat. εἰς loco ἐν 71 s; vel: reclinatus in... κέλευτος sinus (ad quem reclinare pt qui mensae accumbens dexter est: positio familiaris intimitatis, apta ad communicanda secreta cf 13, 23 s). ἐξ-ηγήσατο aor. -ηγέομαι e-narro, explico. || ὅτε quando. ἀπ²-ε-στειλαν ἀπο-στέλλω miserunt. ἱερεύς⁶ sacerdos. ἐρωτήσωσιν conl. aor. ἐρωτάω interrogo. || ὡμο-λόγησαν aor. ὡμο-λογέω idem dico, consentio, profiteor. ἠρώησατο aor. ἀνρώομαι nego. ὅτι = «: » || ἠρώησαν interrogaverunt. ἀπ-ε-κρίθη aor. dep. (loco medii 173) ἀπο-κρί-νομαι respondeo; ad formulam Ioannaeam 258 s. || εἶπον (loco -ον 333) λέγω dixerunt². ἀπό-κριαίς⁶ responsus. δέωμεν conl. aor² δίδωμι do. πέμψασιν ptc aor. πέμπω mitto. περί σε-αυτοῦ de te (ipso). || ἔφη φημί dicebat. βο-ῶντος βοάω clamantis. ἐρημὸς ἡ (scil γῶρα) desertum. εὐθύναται impvt aor. εὐθύνω rectum (εὐθύς); 24 facio. καθώς sicut. || ἀπ-ε-σταλάμενοι v. 6; sine artic.: aliqui missi erant ex numero pharisaeorum. || τί cur. βαπτίζεις baptizas -ίζω sub-mergo. et si revera, sicut dicis; cond. « realis » 277 ss. οὐδέ neque. || ἀπ-ε-κρίθη v. 21. ἐν instr. hebr. 89. ὕδωρ ὕδατος τό aqua. μέσος medius. στήκη stat (loco ἐστήκειν 337). οὐδατε (loco ἴστε 332) pf-praes. οἶδα scio. || ὁπίσω μου ἐρχ. v. 15. ἄξιός dignus. ἐνα loco inf. 286. λύσω conl. aor. λύω solvo. ἱμάς ἱμάντος ὁ lorium, corrigia ὑπό-δημα⁶ quod sub-ligatum (δέω) est, solea, 28 sandalium. || ε-γένετο v. 3 πέραν c. gen trans. ultra, in litore

- opposito. ὁ-που loco οὗ 163 s ubi. || ἐπ-αύριον adv. cras τῇ ἐπ. 29 (scil ἡμέρῃ) postridie. βλέπει videt. πρὸς αὐτόν neglectus pron. ref¹¹ 156 ss. ἔδε impvt aor² ὁράω video. ἀμνός agnus. αἰρών ptc αἶρω tollo (ptc praes. loco fut. 207?): qui aufert, amovet, delet. ἡ ἀμαρτία art. gener.: quidquid peccati est. || ὑπέρ loco περι 30 69. ἐργῶ etiam sine emphasi 147. ὁπίσω... ἔμπροσθεν... γέγονεν... πρώτος v. 15. || κἀγώ = καί ἐγώ. ἤδειν plqpf ad pf-praes. οἶδα: 31 noveram. φανερωθή conl. aor. pass. -ρόω manifestum facio. ἤλ-θον v. 7. βαπτίζων frt loco ptc fut. 207: ad baptizandum? || ἐ-μαρύρησεν aor. v. 7. ὅτι = «: ». τε-θέαμαι pf v. 14. κατα-βαίνον ptc neutr. -βαίνο de-scendo. ὡς sicut. περισσεύω columba. ἔ-μει-νεν μένω mansit. ἐπ' (= ἐπί) αὐτόν super eum; acc. loco gen. vel dat. non premendus cf 71. || πέμψας v. 22. ἐφ' = ἐπί. ὦν ἄν c. 33 conl. de futuro 232. ἔδης conl. aor² v. 29. μένον ptc neutr. βαπ-τίζων v. 31. || ἐώρακα v. 18. με-μαρτύρηκα pf 209; frt servilis 34 versio pf¹ hebr. quod stare pt pro praesente: attestor. || πάλιν 35 iterum. εἰσῆλθον plqpf ad pf-praes. ἔστηκα (ἵσταμαι) sto. || ἐμ-βλέψας ptc aor. -βλέπω in-spicio, re-spicio. περι-πατοῦντι ptc dat. -τέω (circum)-ambulo. || ἤκουσαν ἀκούω τινός audiverunt. 37 λαλοῦντος ptc gen. λαλέω loquor. ἠκολούθησαν aor. ἀκολουθεῖω sequor. || στραφεῖς στρέφω conversus². θεασάμενος ptc aor. v. 14. 38 ἀκολουθοῦντας ptc. ζητεῖτε -τέω quaeritis; exspectaveris: quid desideratis? vox aram. *b' a* significat simul: quaerere et desiderare, velle cf 4, 23, 27; 7, 4. εἶπαν v. 22. βραβῆ hebr: magister mi. λέγεται dicitur = significat (hebr.). μεθ-αρμηνευόμενον ptc pass. -νεύω ex una lingua in alteram transfero (μετα-), interpretor. ποῦ ubi? μένεις manes, commemoraris. || ἐρχεσθε impvt v. 9. ὄψεσθε 39 fut. med. ὁράω: videbitis. ἤλθον v. 7. εἶδον ὁράω viderunt². μένει tempus et modus ex or. directa 241. παρ' αὐτοῦ apud eum. ἔ-μειναν v. 32. ὡς δεκάτη circa decima. || εἰς unus pro ἕτερος 40 alter 116. ἀκουσάντων ptc aor. v. 37. παρά c. gen. ab (apud perso- nas), ἀκολουθησάντων ptc aor. v. 37. || εὐρέσκει σκῶ invēnit. 41 πρώτων (ut) primum; connotat alios; l. v. πρώτος = πρότερος 114: ut prior; connotat alterum, Iohannem, qui et ipse fratrem suum invenit. ἔδως v. 11. εὐρήκαμεν pf -ρίσκω. || ἤγαγεν ἄγω 42 duxit². ἐμ-βλέψας v. 36: intuitus. κληθήσῃ καλέω vocaberis. ἐρ-μηνεύεται pass. -εύω interpretor. || ἠθέλησεν (ἐ)θέλω voluit; 43 decrevit (et coepit). ἐξ-ελθεῖν inf. aor² -έρχομαι ex-eo. ἀκολου-θεῖ impvt. || ὅν = de quo; constr. hebr. verborum dicendi. ἔ-γρα-ψεν γράφω scripsit. || δύναται: -αμαι possum. ἐρχου impvt. ἔδε 46 v. 29. || εἶδεν v. 39. ἀληθῶς (-θής²) vere. ὄλλος (esca piscibus 47 proiecta) dolus, fraus; phrasis « in quo fraus non est » hebr. pro: sine fraude. || πόθεν unde? γινώσκεις: -σκω cognosco; sed etiam: 48 novi, scio. || ἀπ-ε-κρίθη v. 21. πρὸ τοῦ c. acc. c. inf. priusquam. 49 φωνῆσαι inf. aor. φωνέω voco. ὄντα ptc acc. inf. ὄν: c. acc. etiam de quiete; cf 71. συκῆ ficus arbor. || ὑπο-κάτω c. gen. loco 50 ὑπό 59. πιστεύεις credis. μείζω = μερίζω (μέγας) maiora. τοῦ-των gen. compar.: quam haec. ὄψῃ fut. med. 2 pers. ὁράω. ||